V. *Obſervationes duæ rariores, ex Literis Viri Doctiſſimi* Johannis Huxham, *M.D. ad* Jacobum Jurin, *R. S. Secr.*

OBSERVAT. I.

Ingens Omentum.

VEterani cujuſdam Militis uxor dolore colico & vomitu diu laboraverat, quibus ſupervenit ventris tumor durus, qui auctus indies magnam in molem excrevit. Jam evomuntur omnia, bilis atra, ſincera, tandem & ipſæ fœces alvinæ. Dolor vero perſæpe immanis in ſiniſtro præſertim hypochodrio, fotus, cathartica, enemata, anodyna, plurima Pharmacopoeio *Collins* adhibentur; incaſſum omnia; permanet dolor, increſſit uſque tumor, digitorum preſſui haud magis cedens quam ſi lignum fuiſſet. Ex hocce tumore plura quaſi tubera enata ſunt, quorum unum alterumve caput puerile, alia pugnum virilem, magnitudine æquabant: eminebat autem maximum in ſiniſtro hypochondrio, ubi graviſſimum perſenſit dolorem, ita ut ſæpius exclamaverit ſe voluiſſe tumorem ibidem loci fore perfoſſum. Increſcente tumore facta eſt valde dyſpnoica. Tanta tamque atrocia per menſes fere 14 perpeſſa fuerat mulier, cum tandem grata venit morborum requies, mors.

Mihi enarravit caſum Pharmacopola, rogavit inſuper ut viſcera inciſo abdomine inſpicerem, quod cum alio medico feci perlubens.

Nudato

Nudato cadavere montoſum obſervavimus ventrem; reliquum vero corpus ſumma macie confectum. Secto abdomine in conſpectum ſe dedit ingens quaſi ſebi maſſa (niſi quod colore fuit minus alba) totum ventris cavum adimplens, ita ut nec ventriculus, nec jecur, neque inteſtina apparerent ulla; adhæſerat enim omentum hoc enorme peritonæo pluribus in locis, in utroque præſertim hypochondrio, ubi & latior & firmior fuit cohærentia. Secto autem in modum crucis peritonæo, & ab omento ſeparato, conſpeximus illum in pelvim fere detruſum, omentum etiam toti jocinoris cavo annexum, ventriculum hac mole oppreſſum, uti & duodenum, colon & jejunum: cum adipoſo renum involucro (ſiniſtro præcipue) connexum & quaſi confuſum fuit; adeo ut colon, altius paulo quam in rectum deſinit, ſebo hocce concreto fuit penitus involutum, hinc fœcibus præcluſum iter, hinc illæ lachrymæ, hinc dolores illi ſæviſſimi, quibus ante mortem excruciata fuerat mulier: & ut hic obiter notem, per plures dies ante mortem nec ſua ſponte nec vel clyſmatibus acerrimis irritata alvus fœces dejecerat ullas.

His luſtratis ingens ſeparavimus omentum à jecore, ventriculo, ſchirroſo pancreate, inteſtinis, tandem & à meſenterio, & ab interna peritonæi lamina renibus inſtrata. Splen fuit hac maſſa quodam modo demerſus, contractior & quaſi coriaceus. Hunc quaſi ſebi montem exemi denique & per famulum noſtrum domum miſi: erat autem animus omentum hoc morbidum accuratius perſpiciendi, cumjam enim adveſperaſceret defuit opportunitas.

Pendebat omentum hocce ℔ xvi ½ *Avoird.* nec tamen abſtulimus unam ſaltem alteramve libram partibus adhærentem. Pondus hercle maximum! Si conſideremus ex obeſiore homine omentum vix libras pendere tres, majus certe inveni antehac nunquam, quanquam

quanquam & ſecui & diſſecta vidi plurima hominum cadavera. Fateor equidem longe majus à *Gregorio Horſtio* in ſuis obſervat. memoratum fuiſſe, majus etiam in Ephemerid. *German.* ann. x. veruntamen hoc quoque noſtrum monſtris annumerari merito debet.

Hujus & in extima parte, nec non in interiore ſubſtantia, plura obſervavi vaſa ſanguinea, eaque certe maxime dilatata, quorum aliqua penna anſerina majora, aliqua vero quaſi in aneuriſmatibus terminantia. Ex horum aneuriſmatum (ſi ita dicam) maximo uncias circiter ſex nigricantis ſanguinis extraxi cum quibuſdam grumis albidioribus; anne adipis particulæ à venis epiploicis abſorptæ atque morbo congelatæ?

Ex plurimis lobis conflari mihi videbatur maſſa hæcce, ſibi invicem arcte hærentibus; aliquos tamen ſeparavi, quorum pauci pomo minori fuere magnitudine æquales, forma haud abſimiles. Media hujus pars, cætera durior, cultro haud facile cedebat.

In iſthoc cadavere ſequentia etiam fuere obſervatu digniora. Inferior hepatis pars in ſchirrum abierat. Ex veſica fellea plures exemi calculos, carbonem foſſilem colore referentes, friabiles, aquam innatantes, quos bilem haud improprie nominares ſplendidam; his quippe quum inerant plurimæ particulæ micantes, haud dubio ſalinæ.

Meſenterii glandulæ fuere ſchirroſæ, imo quædam in ſubſtantiam pene lapideam induratæ. Inteſtina tenua fuere inflammata, colon cum cœco fere totum gangrena correptum, etiam proceſſus ipſe vermicularis.

Ren uterque fuit ſanus ſatis: dexter autem emiſit ureteres duos: cum vero renem diſſecuiſſem, percepi facile, quid eſſet in cauſa, cur ureter hic fuit duplex. Renis enim pelvis ſepto quodam fuit diviſa, digitum tranſverſum

tranſverſum craſſo, ejuſdem perfectè ſubſtantiæ cum reliquo renis parenchymate.

Hic fuit ren quaſi duplex, cui duplex pelvis, ureterque duplex.

Erant in imo abdomine ſeri ſubcruenti libræ quaſi duæ.

Malum hoc immedicabile penitus viſum eſt, niſi quis morbi principiis obſtitiſſet.

OBSERVAT. II.

Salivæ Color inſolitus.

DOminus *Fox*, quadragenarius, gracilis, bilioſus, per menſem unum alterumve elanguerat, nauſea, ictero & doloribus colicis vexatus: tandem ex epoto largiter vino pomaceo vehementiſſimo colices paroxyſmo correptus me conſulit, Vomitabat omnia, urinæ parum reddebat coloris lixivii, quæ ſedimenti plurimum deponebat ſubviridis.

Ego ſtatim illi potionem ex Ipecac. emeticam propinari jubeo, infuſo dein C. Bened. affatim hauſto plurima viſcoſa, bilioſa, rejecit: tum enemate Terebinth. injecto alvus bis terve reſpondit. Ex ſumpta miſtura anodyna vomitus & tormina comprimuntur; jam de languore ſummo & abdominis diſtentione conqueſtio; paulo etiam poſt recrudeſcit dolor. Bolum præſcripſi ex Jalap. ℈j. Calomelan. gr. viij. Spec. Diambr. gr. vj. Laud. ſolid. gr. j. Syrup. de Sp. Cerv. q. ſ. quam primum ſumend. cum Tinct. ſacr. ℥ij. Hinc omnia pacata. poſt horas 12 ter fundit alvus perliquida, bilioſa. Ex ſumpto dein hauſtu anodyno nox tranquilla. Mane de dolore & faucium tumore queribundus craſſa, ſubfuſca, expuebat; mox abunde effluit ſaliva colore viridiſſima, bili porraceæ quam ſimillima, niſi quod tenuior. Perduravit fluxus hic ſalivæ viridis horas

quaſi 40, quo tempore ſputavit quantum vix caperent ſextarii duo: ad flavedinem dein vergebat color fluoris eo uſque dum ad inſtar ſolutionis Gut. Gambæ evaſit: quantitas autem aucta potius quam diminuta.

Perſtitit & hicce color per horas etiam quadraginta, dein ſenſim pellucida facta eſt ſaliva, atque ſubito, uti oborta eſt, evanuit penitus ſalivatio.

Intra biennii ſpatium bis terve in icterum inciderat ante hujus morbi acceſſionem. Decem abhinc annis maxima ſalivatio ſponte erumpens hunc ipſum hominem in ſummum vitæ diſcrimen intulerat; ſalvus autem evaſit ope doctiſſimi expertiſſimique Medici, D. D. *Pyne*. Tunc vero temporis ne vel ʒii hilum ſumpſerat, nec ullo modo fuerat colorata ſaliva.

In hac hiſtoria obſervatu haud indigna quædam occurrunt. Salivatio nempe ſponte exuſcitans, vel ex tantillo forſan Calomel. excitata. Calomel autem probe paratum novi, quippe qui plurimas ejuſdemet doſes, quarum aliquas ad ſcrupul. integrum, exhiberi juſſeram, ne vel minimo ſequente ſalivationis ſigno.

Occurrit porro, quantum ego ſaltem ſcio, ſalivæ inauditus color. Saliva viridi ita penitus tincti erant dentes & fauces quaſi ærugine obducti fuiſſent: permanſit dentium color viridis quatuordecim poſt diebus quam convaluit.

Notandum præterea fluxum hunc ſalivæ fuiſſe criticum, quo judicatus eſt & icterus & colicus morbus; ab inceptante enim ſalivatione ne vel minimus dolor ventris, & color cutis ſubviridis ſenſim evanuit, urinam etiam reddidit copioſius; ſed ſubnigram. Ille vero, qui ante hunc fluxum valde languidus fuit & jam quaſi moribundus maximum ſalivæ evacuationem ἐυρέρως φέρϛ.

Serum Ictericorum tinctum eſſe bile omnibus notum eſt: nec alicui forſitan videatur magis mirandum

ſerum

ſerum flavum poſſe per glandulas ſalivares excerni quam per ſeroſa cutis vaſcula, quod tamen ictero laborantibus contigiſſe ſæpius obſervavimus, admoto prius epiſpaſtico: de urina bilioſa nil dicam. Unde vero color ſalivæ viridis haud ita facile dictu. Hujus opinor ego cauſam procatarticam eſſe pomacei vini potationem.

Bili ſi miſcueris acidum color oritur viridis. Hinc torminoſæ infantum dejectiones virides, lacte in ventriculo aceſcente. Hinc porracea bilis. Ponamus jam acidum pomaceum a venis lacteis vel & a meſaraicis forſan, abſorptum, ſeroque ſanguinis bilioſo permixtum: quid eveniret inde? Credo equidem flavi ſeri coloris in viridem permutatio. Profiteor hercle, acida quæcumque a vi corporis vitali in alcalinam naturam mutantur, etiam ipſum vitrioli acidum: langueſcentibus autem viribus, concoctione læſa lympha effœta facta, facta & inerte bile, queis adde ſanguinem tardius circulantem, acida parum ſubacta, nec in primis viis, nec in ipſo ſanguine, acidam exuunt naturam. Hoc teſtantur acidi debilium ſudores, aciduſque in ore ſapor a febribus inflammatoriis convaleſcentium, quibus ad reſtinguendam febrem largius fuerat exhibitus acidus potus. Sæpius certe memini me vinum pomaceum largiter potâſſe brevique urinam ipſiſſimum potus odorem ſpirantem reddidiſſe. Curabam nuperrime mulierem ſumma hæmorrhagia, durante diu, correptam, cui inter cætera plurimum fuerat exhibitum Elix. Vitriol. Mynſich. ceſſavit tandem hæmorrhagia, debilis autem inde reddita mulier incidit in leves ſpaſmos, artuumque dolores, ventris tormina diarrhœa comitante, plures excrevit alvus dejectiones viridiſſimas, ſtercoris vaccini ſimillimas, taleſque per plures dies, quanquam Rhabarb. fuerat ter exhibitum ad expurgandas acidi particulas, inteſtinis

adhærentes. Hic ſal acidus ſanguini immiſtus, poſt dies plures iterum è ſanguine per inteſtina rejectus eſt, vi vitæ nullo fere modo ſubactus.

Microſcopio olim obſervavit *Leeuwenhoekius*, quod chyli ſales acidi a bile retundantur & comminuantur, quum vero in jecore ſubſiſtat obſtructa bilis, integris viribus vaſa lactea permeat acidum. In ægroto autem noſtro bilem obſtructam fuiſſe, patuit inde, quod alvus fuerat compreſſior, & fœces ante vomitum medicamento commotum reddidit albidas.

Hypotheſis fortaſſe noſtra illuſtretur magis, ſi perpendamus unde oriatur virginum κλωρὸς color herbeus (ut cum *Plauto* loquar). His enim fructus immaturi, acetum atque id genus alia, ſummæ ſunt cupidiæ, vitiatis autem concoctionis organis, parum immutata ſanguini miſcentur, bilemque & ſanguinem obruunt acido. Hinc glandulæ obſtructæ, hinc facies ex viridi pallida, tumor hinc hydropicus; atque quod non levis eſt momenti jecur ſchirroſum ex chloroſi præmortuarum ſæpe inventum fuit viride. Jam paucis reſtat dicendum unde colori ſalivæ viridi ſucceſſit color flavus, quod inde factum arbitror, quia poſt acidum a ſanguine partim ablegatum, partim & a motu ſanguinis, ob cardiaca exhibita, aucto deſtructum, ſuperfuit ſolum ſuperflua bilis ſanguine expellenda, quod & brevi feceſſit, reſeratis bilis poris, & per patulos ſalivæ ductus mirandum in modum excreta.